

**32. FESTIVAL TURIZMU POMAGA LASTNA GLAVA
KULTURA IN TURIZEM
ŠOLSKO LETO 2017/2018**

ZLATA DIRIGENTSKA PALIČICA JOŽETA PRIVŠKA

FESTIVAL KULTURNO UMETNIŠKIH DELAVNIC

<https://govori.se/zanimivosti/poklon-80-obletnici-rojstva-jozeta-privska/>

Pripravili:

**Neža Potočnik, Eva Štrukelj, Maša Begović Koncilja, Eva Pečar, Lenart Končan,
David Petak, Klara Pučnik, Jon Lah, Domen Anderlič.**

Mentor:

Gregor Kovačič, prof. zgodovine

Vsebina

POVZETEK	2
UVOD	3
ŽIVLJENJEPIS	3
Popevke	5
Nastanek »Silvestrskega poljuba«	5
Televizija	5
Film	5
Tekmovanje za pesem Evrovizije	5
Nagrade in priznanja	5
Zanimivosti:	6
ZLATA DIRIGENTSKA PALIČICA JOŽETA PRIVŠKA	7
FESTIVAL KULTURNO UMETNIŠKIH DELAVNIC	7
Fotografska delavnica - Privškov pogled na Barje	8
Likovna delavnica	8
Karaoke	9
Plesna delavnica:	10
Pisanje besedil na Privškove melodije	10
Izdelava dirigentske paličice Jožeta Privška	11
Ogled spominske sobe Jožeta Privška na gradu Lisičje	12
Jazz festival Jožeta Privška na gradu Lisičje	12
O kraju dogodka:	13
ZAKLJUČEK	15

ŠOLA: OŠ Škofljica, Klanec 5, 1291 Škofljica

Tel: 01 366 38 13 **fax:** 01 366 38 04 **e-naslov:** o-skofljica.lj@guest.arnes.si

Naslov: Zlata dirigentska paličica Jožeta Privška – festival kulturno umetniških delavnic

Avtorji:

Neža Potočnik, Eva Štrukelj, Maša Begović Koncilja, Eva Pečar, David Petak, Klara Pučnik, Jon Lah, Domen Anderlič – 7. razred; Lenart Končan – 8. razred

POVZETEK

Na Škofljici je Jože Privšek preživel nekaj ustvarjalnih let svojega življenja. Zato ga imamo za svojega. Njemu v čast bi lahko organizirali delavnice, ki bi potekale na gradu Lisičje. Naš koncept predvideva mesečno izvedbo (možna je letna), kjer bi se družili glasbeniki, turisti, mladi, starejši, poslušalci, ustvarjalci... Jože Privšek je zgled za velik talent združen z ustvarjalnim delom. Njegov uspeh je lahko zgled mnogim. Zato bi bila **Zlata dirigentska paličica Jožeta Privška – festival kulturno umetniških delavnic** potrebna in vredna izvedbe. **V osnovi so delavnice ideja, ki bi se lahko realizirala v sodelovanju z Občino Škofljica, Turističnim društvom Škofljica, Ministrstvom za kulturo Republike Slovenije in sponzorji.**

Ključne besede: Jože Privšek, delavnice, turisti.

ABSTRACT

Jože Privšek spent some creative years in his life at Škofljica. That's why we have it for our own. It would be an honor to organize workshops that would take place at Lisičje castle. Our concept envisages a monthly performance (possible annual), where musicians, tourists, young people, the elderly, listeners, creators will meet ... Jože Privšek is an example of great talent combined with creative work. His success can be an example to many. Therefore, the Golden conductor rod of Jože Privšek - a festival of cultural art workshops would be necessary and worthwhile. Basically, workshops are an idea that could be realized in cooperation with the Municipality of Škofljica, the Tourist Association Škofljica, the Ministry of Culture of the Republic of Slovenia and sponsors.

Keywords: Jože Privšek, workshops, tourists.

UVOD

V skladu z letošnjim naslovom Kultura in turizem smo se odločili predstaviti našega občana, glasbenika, dirigenta in skladatelja Jožeta Privška (1937 – 1998). Lansko leto je minilo 80 let od njegovega rojstva, letos pa mineva 20 let od njegove smrti. Nekaj let svojega ustvarjalnega življenja je preživel na Škofljici, zato smo se odločili, z njegovim imenom povezati sklop kulturno-umetniških prireditev na Škofljici. Na ta način privabljamo mlade umetnike: skladatelje, fotografe, likovnike, pevce in gledalce, poslušalce.

Zlata dirigentska paličica Jožeta Privška – festival kulturno umetniških delavnic

ŽIVLJENJEPIŠ

Jože Privšek je bil slovenski skladatelj, dirigent, pianist in vibrafonist, ki se je rodil 19. marca 1937 v Ljubljani. Njegov oče je bil grafik in amaterski glasbenik, med drugim je igral kitaro in mandolino. Tudi mama je imela rada glasbo in je doma veliko prepevala. Že kot otrok je kazal zanimanje za glasbo, in ko mu je teta na ljubljanskem velesejmu (1941) kupila majhno harmoniko, sta z očetom hitro začela vaditi. Že pri štirih letih je na harmoniko znal zaigrati več kot 50 pesmic. Pri petih letih ga je oče vpisal v glasbeno šolo, k uram klavirja.

V povojnih letih se je začel zanimati za džez. Doma niso imeli ne gramofona, ne radia, radijski sprejemnik pa je imela njegova teta. Vsak teden je hodil k njej in poslušal glasbo. Izmed vseh zvrsti ga je najbolj privlačil džez.

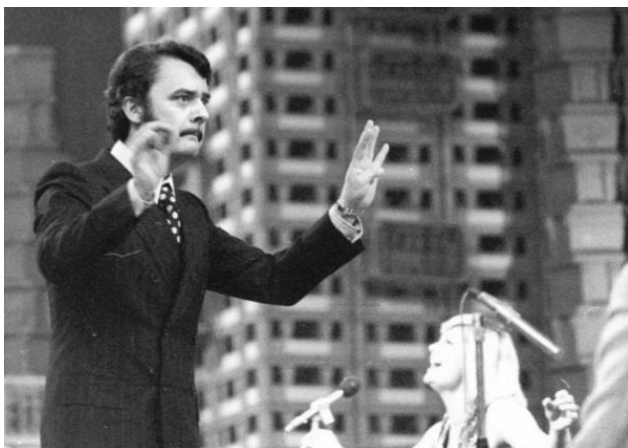

Kot srednješolec je Privšek igral v manjših zasedbah. Kot vibrafonist je sodeloval pri nekaj skupinah, pri sedemnajstih pa ustanovil svoj kvartet. *Vibrafon je glasbilo iz družine melodičnih tolkal, ki ima kot »igralno ploščo« razporejene kovinske plošče, podobno kot ksilofon.*

Začel je razvijati svoje ideje za pisanje skladb. Spoznal je, da nima dovolj glasbenega znanja, zato je študiral kompozicijo pri profesorju in skladatelju Lucijanu Mariji Škerjancu. Doma so kupili staro pianino, tako da je hitro napredoval tudi pri igranju klavirja.

<http://www.rtv slo.si/zabava/glasba/joze-privsek-mojster-ki-ga-je-za-pomoc-klical-celo-quincy-jones/425063>

Leta 1954 je uspešno opravil avdicijo za drugega pianista pri radijskem orkestru. Pri sedemnajstih letih se je pridružil Plesnemu orkestru Radia Ljubljana. Istočasno se je zaposlil kot grafik v Tiskarni ljudske pravice. Tri leta je dopoldne preživel v tiskarni, popoldne na Radiu, zvečer pa je študiral partiture in pisal. Na prigovarjanje radijskih kolegov je po treh letih dela v tiskarni to službo le pustil in se redno zaposlil na Radiu.

https://zkpprodaja.si21.com/sl/Novice/Nad_mestom_se_dani/

Leta 1958, torej pri enaindvajsetih letih, ga je beograjski orkester povabil na snemanje. Vlogama pianista in vibrafonista se je pridružila še vloga dirigenta. Jože Privšek je prvič stal pred orkestrom. Naslednji dve leti je pri tem orkestru redno gostoval.

Leta 1963 so mu kot edinemu Evropejcu v tistem letu namenili štipendijo za študij na sloviti univerzi Berklee College of Music v Bostonu. Lahko si samo mislimo, kako se je Privšek ob novici o odhodu v Ameriko počutil.

Spakiral je kovčke in odšel novim izzivom naproti. Da si je lahko kupil vozovnico za ladjo, je prodal svoj vibrafon. Še pred odhodom je za Nedeljski dnevnik dejal: *»V Boston grem zaradi izpopolnitve in ne na dopust. Rad bi se čim več naučil in enkrat za vselej dognal, zakaj je prav Amerika domovina najboljših glasbenikov džezza.«*

Jeseni leta 1964 se je vrnil v Slovenijo kot dirigent in umetniški vodja Plesnega orkestra Radia Ljubljana, ki se je kasneje preimenoval v Big Band RTV Slovenija. Big Band je nastopal in snemal doma in v tujini. Postal je prepoznaven v Evropi in gostil je veliko priznanih solistov s področja džezza. S svojim neutrudnim delom je kot dirigent in aranžer dvignil izvedbe orkestrom in solistov na zavidljivo raven.

Privšek v orkestru ni skrbel samo za glasbo, temveč tudi za poučevanje članov. Veliko članov je prihajalo iz vrst klasične glasbe in jih je prav Privšek uvedel v svet džezza. Mnogi niso imeli dovolj znanja za igranje v takšnem orkestru, kot si ga je Privšek zamislil. Tako so si člani veliko znanja nabrali v studiu 14 Radia Slovenija, kar nekaj pa jih je na ure teorije hodilo še k Privšku domov.

Jože Privšek je Big Band RTV Slovenija zadnjič javno vodil na koncertu na Dunaju 20. junija leta 1992, uradno pa se je upokojil 1. junija 1993. Umrli je 11. junija 1998, v Ljubljani.

Bil je vsestranski glasbenik, deloval je na področju zabavne glasbe, glasbe za film, džezovske glasbe, tudi klasične glasbe.

Popevke

Med svojim več kot tridesetletnim (1961–95) dirigentskim mestom v Big Bandu je ustvaril veliko popevk – uspešnic.

- *Vozi me vlak v daljave,*
- *Kako sva si različna,*
- *Mini maxi,*
- *Silvestrski poljub,*
- *Mati bodiva prijatelja,*
- *Samo nasmeh je bolj grenak,*
- *Nad mestom se dani ...*

O pisanju popevk je rekel:

»Bilo je del službe na radiu. Vendar pa ne bi rad, da bi to zvenelo kakor obveznost ali podcenjevalno. Takrat je bilo to novo področje, ki me je tudi pritegnilo, da sem ga temeljito raziskal. In potem sem se ga lotil z vsem svojim strokovnim poštenjem. Še zdaj mislim, da je dobro, ker smo bili jaz in moji kolegi tako zavzeti. Slovenska popevka je postala pojem in del narodne kulture.«

Nastanek »Silvestrskega poljuba«

Najbolj znana zimzelena skladba decembrskih dni »Silvestrski poljub« je skladba, ki jo povprečen Slovenec pripiše legendarnemu Alfiju Nipiču. Marsikdo pa ne ve, da je melodijo napisal Jože Privšek. Pesem je bila z orkestrom in Alfijem Nipičem posneta 8. decembra 1971, na snemanju novoletne silvestrske oddaje, v eni sami uri. Premierno so jo predvajali na silvestrski večer 31. decembra 1971, točno opolnoči.

Televizija

Jože Privšek je redno skrbel za glasbeno podobo številnih televizijskih oddaj. Dolga leta je za različne oddaje napisal vsak mesec tudi do 80 minut glasbe. Napisal je številne avize. Avizo je glasba, ki je predvajana ob začetku ali koncu ponavljajočih se radijskih ali televizijskih oddaj

Film

Njegovo ime se pojavlja pri štiriindvajsetih filmih, dokumentarnih filmih, televizijskih nanizankah in igran.

Tekmovanje za pesem Evrovizije

Leta 1961 je bil s svojimi štiriindvajsetimi leti najmlajši dirigent v zgodovini tega tekmovanja. Zadnjič je na Evroviziji sodeloval leta 1996 s skladbo *Dan najlepših sanj*, in sicer kot aranžer. Skladbo je pela Regina.

Nagrade in priznanja

Za svoje delo je prejel številne nagrade in priznanja, med drugim

- Zlato areno za glasbo (1971),
- nagrado Prešernovega sklada (1981),
- Kozinovo nagrado, najvišje strokovno priznanje Društva slovenskih skladateljev (1998).

<http://www.slovenskenovice.si/bulvar/domaci-trac/bojan-adamic-mojster-pa-majster-celo-palir>

Zanimivosti:

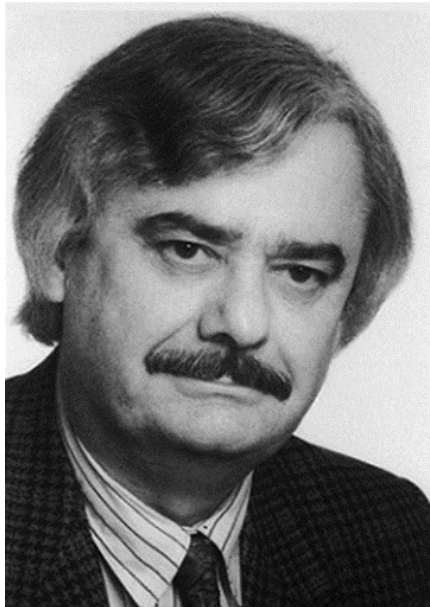
V prostem času se je rad ukvarjal z letalskim modelarstvom, rad je tudi smučal. Ni maral brezdelja. Običajno je delal za pisalno mizo, ne za klavirjem, velikokrat v tišini, za zastrtimi okni in zaprtimi vrati.

Tudi Škofljičani ga štejemo za svojega, saj je nekaj let živel v naši občini. 17. septembra 2010 smo mu postavili spomenik.

<http://www.travel-slovenia.si/slo/location/spomenik-jozetu-privsku/>

Za zaključek pa še naslednja umetnikova misel:

»Glasbo je treba imeti rad, treba je z njo živeti, jo razumeti in glasba mora imeti dostop do duše človeka.«

<http://www.travel-slovenia.si/slo/joze-privsek/>

ZLATA DIRIGENTSKA PALIČICA JOŽETA PRIVŠKA

FESTIVAL KULTURNO UMETNIŠKIH DELAVNIC

Da bi se ga spominjali in da bi ga predstavili drugim ljudem, ki ga še ne poznajo na ustvarjalen način, smo pripravili različne delavnice, ki potekajo takole:

Dobimo se na vsako prvo soboto v mesecu pred pošto v središču Škofljice. V spremstvu članov Turističnega društva Škofljica se sprehodimo po ulici, kjer je nekoč bival slaven glasbenik. Tako lahko podoživimo Privškov pogled na Škofljico in morda dobimo navdih. Po ogledu spomenika posvečenega našemu slavnemu občanu, ki stoji pred občinsko zgradbo se odpeljemo na grad Lisičje, kjer se nahaja spominska soba Jožeta Privška. Tam vam predstavimo njegovo življenje in delo. S pomočjo avdiovizualnih pripomočkov se pripravimo na izvedbo kulturno umetniških delavnic. Izbirate lahko med naslednjimi delavnicami:

- Fotografska,
- Likovna,
- Karaoke,
- Plesna
- Pesniška
- Ogled spominske sobe
- Tehnična
- Glasbena – jazz festival Jožeta Privška.

Fotografska delavnica - Privškov pogled na Barje

Vsak udeleženec se s svojim fotoaparatom sprehodi po Barju in posname 10 fotografij. V gradu Lisičje strokovna komisija izbere najboljše in jih predstavi na priložnostni razstavi.

Primeri fotografij:

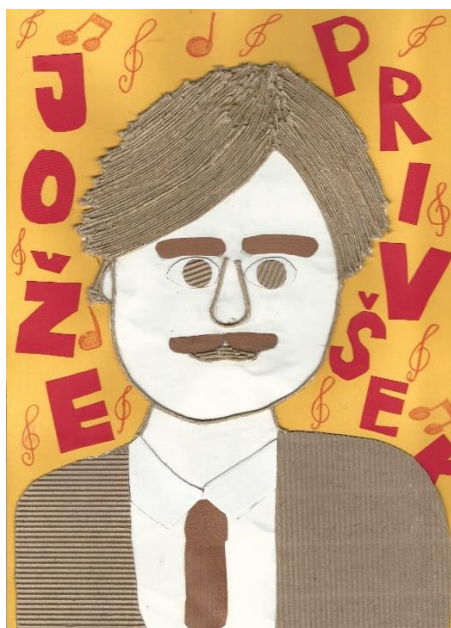

https://sl.wikipedia.org/wiki/Ljubljansko_barje

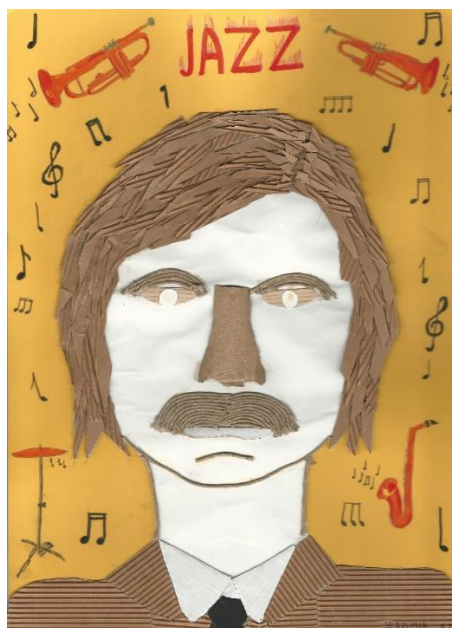
Likovna delavnica

V eni od soban na gradu Lisičje imamo na mizah pripravljene čopiče, liste, flumastre, barvice, tempera barvice, kolaž papir in fotografije Jožeta Privška. Udeleženci si sami izberejo tehniko in upodobijo Jožeta Privška.

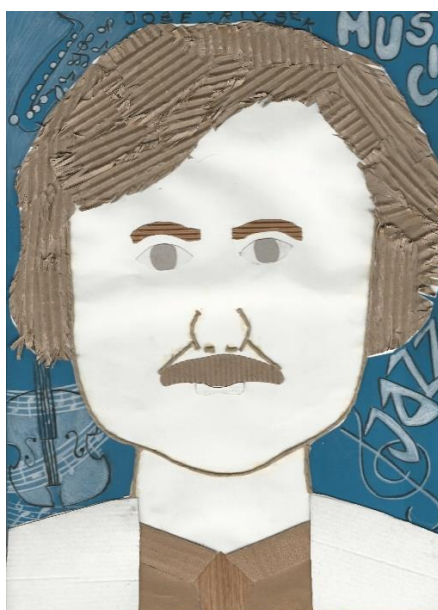
Primeri upodobitev v kolažni tehniki:

Franjič Zala, 8. a

Vladimir Nikolaev, 8. d

Manja Vezočnik, 8. a

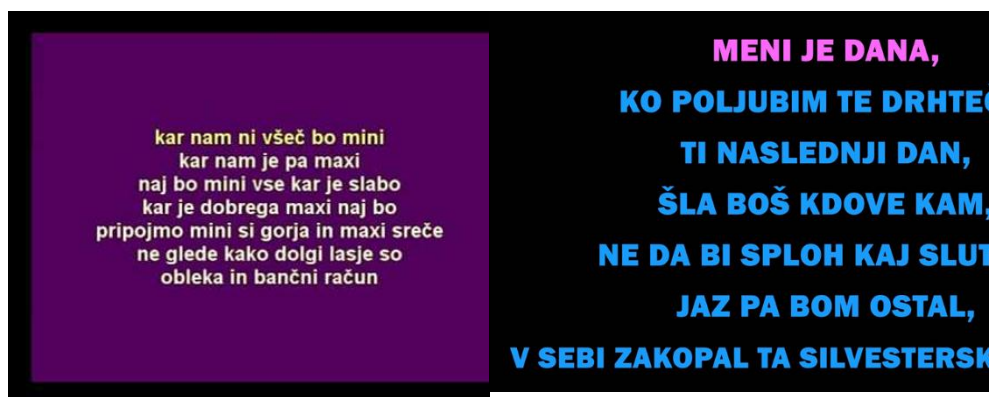

Maja Šerjak, 8. a

Karaoke

Skladba se predvaja po zvočniku. Sodelujoči ima pred sabo besedilo (npr. Mini in Maksi, Silvestrski poljub...) in poje v mikrofon. Eden od organizatorjev nastopajočega posname. Na koncu vsak udeleženeec dobi posnetek v spomin.

Primeri besedil:

<https://www.youtube.com/watch?v=nHyRSeKWtqU>

<https://www.youtube.com/watch?v=EzaMm6HAnXA>

Plesna delavnica:

Na izbrano skladbo Jožeta Privška naredimo plesno koreografijo, se jo naučimo in jo predstavimo drugim.

Primer plesa:

<https://www.frklje.com/o-nas-2/novice/novice/itemlist/user/155-superuser?start=12>

Pisanje besedil na Privškove melodije

Odrasli in otroci se pomerijo v pisanju besedil na Privškove melodije. Vse prijavljene razvrstimo. Vsak dobi slušalke, kjer je s pomočjo svojega telefona kjer so shranjene Privškove melodije le te posluša in poskuša na list napisati besedilo.

Tekmovanje se konča, ko vsi tekmovalci končajo s pisanjem besedil.

Vsi udeleženci prejmejo cd Privškovih skladb najboljši pa še kosilo za 4 osebe v najljubši Privškovi gostilni.

Izdelava dirigentske paličice Jožeta Privška

V eni od soban gradu Lisičje se tehnično nadarjeni ljubitelji Privškove glasbe udeležijo delavnice izdelave dirigentske paličice. Material za izdelavo je predelani les lokalnih gozdov. Pripomočki za izdelavo so del opreme tehnične sobane. Po načrtih ali lastnih idejah izdelajo dirigentsko paličic

Primer izdelave:

DELAVNIŠKA RISBA

Datum		Ime in priimek		Podpis		Šola	
29.01.2018		Lenart Končan				OŠ Škofljica	
Risat		cicicad					
Merilo		Objekt		Številka risbe			
1 : 1		Dirigentska palica		1			

SESTAVNA RISBA

1		ročaj		2		smreka ali bukev		60x40	
Kosa		konica		1		smreka		280x40	
Risat		Datum		Ime in priimek		Podpis		Šola	
29.01.2018		Lenart Končan						OŠ Škofljica	
Merilo		Objekt		Številka risbe					
1 : 1		Dirigentska palica		2					

TEHNIČNA DOKUMENTACIJA

TEHNOLOŠKI LIST

Učence: Lenart Končan, 8. A

Ime izdelka: dirigentska palica

- delavniška risba – načrt (številka risbe 1)
- sestavna risba (številka risbe 2)
- tehnološki list

Lenart Končan, 8.A

Škofljica, 29.01.2018

Poz.	Kos	Delovna operacija	Orodja, stroji, naprave	Gradivo	Varstvo pri delu
1	1	žaganje	vibracijska žaga	smreka	zaščitna očala
1	1	ročno brušenje	brusni papir	smreka	/
2	1	žaganje	vibracijska žaga	smreka ali bukev	zaščitna očala
2	1	struženje	lesna stružnica	smreka ali bukev	zaščitna očala
2	1	ročno brušenje	brusni papir	smreka ali bukev	/
2	1	vrtnanje	namizni stebelni vrtnalni stroj	smreka ali bukev	zaščitna očala
1, 2	2	spajanje lesa	belo lepilo za les - mekol	smreka, bukev	časopisni papir za zaščito pred lepiljem

SLIKA IZDELANE DIRIGENTSKE PALICE

Ogled spominske sobe Jožeta Privška na gradu Lisičje

V eni od soban na gradu Lisičje je spominska soba, kjer so vse nagrade in dela Jožeta Privška. Vsak, ki si bo ogledal sobano bo izvedel vse o njegovem življenju, delu in njegovem pogledu na svet.

Na koncu ogleda razstave se obiskovalci lahko preizkusijo v igri »Poslušaj in prepoznaj«.

Udeleženec dobi razpredelnico z naslovi Privškovih skladb. Glasba se predvaja v neznanem zaporedju. Pred vsako skladbo bo povedana številka glasbe. To številko vpišete v prazno polje. Cilj igre je da pravilno številko vpišete k ustreznemu naslovu.

IME SKLADBE	ŠTEVILKA SKLADBE
Vozi me vlak v daljave	
Ne prižigaj luči v temi	
Kako sva si različna	
Mini maxi	
Solza , ki je ne prodam	
Silvestrski poljub	
Mati bodiva prijatelja	
Samo nasmeh je bolj grenak	
Nad mestom se dani	
Ljubezen v F-molu	

Jazz festival Jožeta Privška na gradu Lisičje

V plesni dvorani gradu Lisičje se zberejo mladi jazz glasbeniki in jazz glasbene zasedbe. Preizkusijo se v igranju Privškove glasbe in njihovih novih avtorskih skladb. Festival se zaključi z večernim koncertom. Po oceni komisije dobi najboljši nastop zlato dirigentsko paličico Jožeta Privška.

Kraj dogodka – grad Lisičje in zadnji zmagovalci jazz festivala Big band RTV Slovenija:

<https://skofljica.si/S61020/Grad> <http://www.delo.si/kultura/glasba/70-let-big-banda-zaspani-macki-ki-lahko-postanejo-tudi-levi.html>

O kraju dogodka:

Grad Lisičje- nekoč

V nekdanje dni slave in razkošja na tem gradu pred 300 leti nas povede njegov tedanji gost in obiskovalec Janez Vajkard Valvasor. V enajsti knjigi Slava vojvodine kranjske na straneh 173 do 182 takole pripoveduje o njem:

Grad Lisičje stoji na lepem in ugodnem kraju Dolenjske, miljo in pol hoda od Ljubljane. Ponosno se dviga na hribu in že njegova zunanost vabi človeka, da si ga ogleda. In res nudi očem obiskovalcev in gostov mnogo užitka in veselja, kajti poleg krasnih vrtov in vinograda ima tudi lep prijazen ribnik. Vsa poslopja: grad, pod in pristava so lepo skupaj. Po kranjsko se imenuje grad Lisičje, ker se v okoliških gozdovih potikajo lisice v velikem številu.

Nemško ime Gayerau (Jastrebja jasa) pa je dal nekdanji lastnik tega gradu g. Merharič zaradi mnogih jastrebov, ki tu pogosto krožijo med gozdovi...

Dvorec Lisičje je v prvi polovici 16. stoletja sezidal Pankracij pl. Baričevič. Njegov drugi lastnik je bil Ivan Khiessl, po letu 1587 pa je grad prenovil Lenart Merharič, katerega dediči so bili tudi lastniki sosednjega dvorca Ganjiče (Ganitschhof). Leta 1710 je postal lastnik dvorca Lisičje deželni svetnik Karel Jožef pl. Coppini. Leta 1803 je dvorec na dražbi kupil baron Franc Karl Haller von Hallerstein. V nadaljevanju je dvorec še nekajkrat zamenjal lastnike, pred drugo svetovno vojno pa je bila njegova lastnica Mary Lloyd iz Trsta. V grad, kot ga še danes imenujejo domačini, so v drugi svetovni vojni pred Nemci pribežali Salezijanci. Ob koncu vojne so ga zasedli domobranci, po vojni pa so se v njem naselile družine, večinoma družine delavcev iz bližnjega rudnika barita. Grad z dragoceno opremo je bil po vojni postopno izropan. V njem se je v petdesetih naselila jugoslovanska vojska. Od konca šestdesetih je približno dve desetletji sameval, dokler ga ni prevzel Arhiv Slovenije in v zadnjem obdobju Občina Škofljica. Uporablja ga kot protokolarni objekt in za kulturne prireditve (koncerte, podelitve priznanj...).

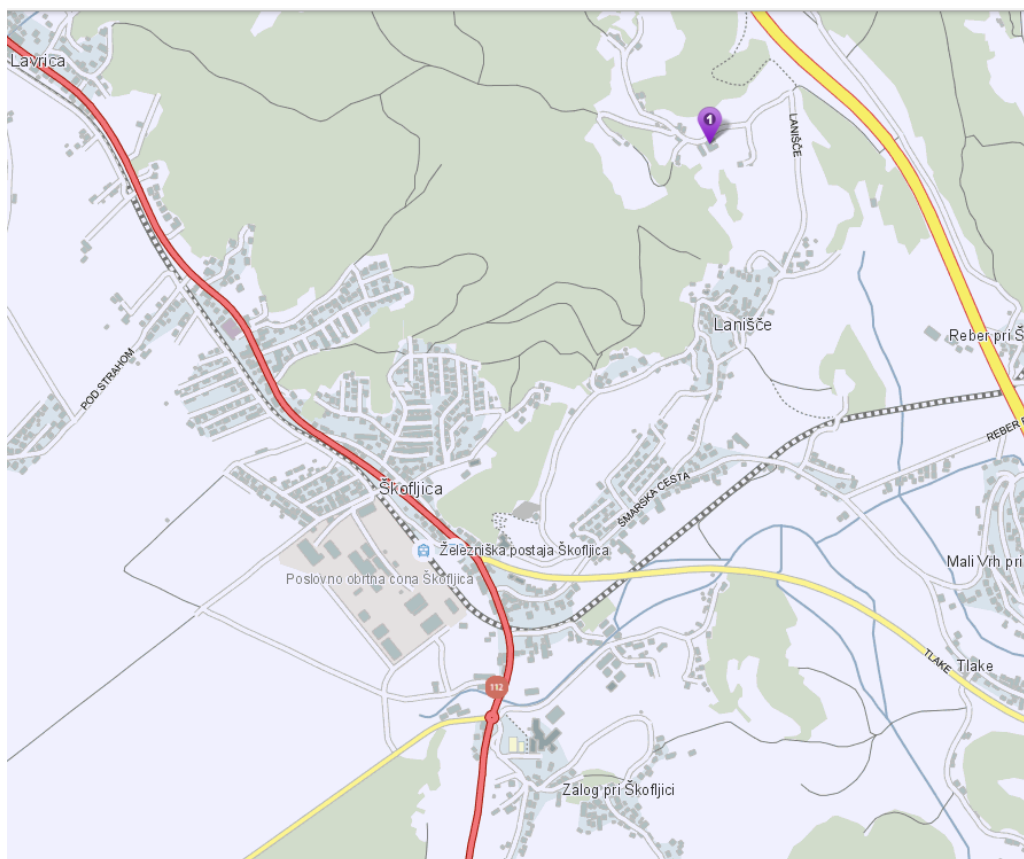
(povzeto po Zgodovina Škofljice <http://www.skofljica.net/grad-lisi268je.html>)

Grad Lisičje - danes:

<http://www.skofljica.net/grad-lisi268je.html>

Grad Lisičje (točka 1 na zemljevidu)

<http://zemljevid.najdi.si/najdi/grad+lisi%C4%8Dje>

ZAKLJUČEK

Pri projektu smo izvedeli nove zanimivosti o Privšku, o njegovem delu, o življenju in pogledu na različne stvari. Vse to smo povezali v kulturno-umetniške delavnice. V osnovi so delavnice ideja, ki bi se lahko realizirala v sodelovanju z Občino Škofljica, Turističnim društvom Škofljica, Ministrstvom za kulturo Republike Slovenije in sponzorji.

Zahvaljujemo se:

- g. učitelju Marjanu Bakanu za pomoč pri računalniku,
- g. učitelju Saši Pirnatu za pomoč pri izdelavi dirigentske paličice,
- ge. učiteljici Luciji Rupret pri izdelavi lepljenih portretov Jožeta Privška

Viri:

Janez Vajkard Valvasor, Slava vojvodine Kranjske, Mladinska knjiga Ljubljana 1984

Zgodovina Škofljice: <http://www.skofljica.net/grad-lisi268je.html>

Jože Privšek, življenepis: https://sl.wikipedia.org/wiki/Jo%C5%BEE_Priv%C5%A1ek